

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2001. március 8.(*)

„Letelepedés szabadsága – Tőke szabad mozgása – A leányvállalat által az anyavállalata részére kifizetett osztalék címén fizetendő társaságiadóelőleg – Valamely más tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalat – A közösségi jog megsértése – Visszatérítés vagy kártérítés iránti kereset – Kamatok”

A C-397/98. és C-410/98. sz. egyesített ügyekben

a Bírósághoz a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Egyesült Királyság) által az EK-Szerződés 177. cikke (jelenleg EK 234. cikk) alapján benyújtott, az e bíróság előtt

a **Metallgesellschaft Ltd és társai** (C-397/98),

a **Hoechst AG**,

a **Hoechst (UK) Ltd** (C-410/98)

és

a **Commissioners of Inland Revenue**, valamint

a **HM Attorney General**

között folyamatban lévő eljárásban az EK-Szerződés 6. és 52. cikkének (jelenleg, módosítást követően EK 12. és EK 43. cikk), az EK-Szerződés 58. cikkének (jelenleg EK 48. cikk) és/vagy az EK-Szerződés 73b. cikkének (jelenleg EK 56. cikk) értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: A. La Pergola tanácselnök, M. Wathelet (előadó), D. A. O. Edward, P. Jann és L. Sevón bírák,

előtanácsnok: N. Fennelly,

hivatalvezető: L. Hewlett tanácsos,

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

- a Metallgesellschaft Ltd és társai képviseletében a Slaughter and May solicitors által megbízott J. Gardiner QC és F. Fitzpatrick barrister,
- a Hoechst AG és Hoechst (UK) Ltd képviseletében a Slaughter and May solicitors által megbízott M. Barnes QC,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében J. E. Collins, meghatalmazotti minőségben, segítői: D. Wyatt QC és R. Singh barrister,

- a holland kormány képviselőjében A. Fierstra, meghatalmazotti minőségben,
- a finn kormány képviselőjében H. Rotkirch és T. Pynnä, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében R. Lyal, H. Michard és M. Patakia, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a tárgyalásra készített jelentésre,

a Metallgesellschaft Ltd és társai (képviselek: J. Gardiner és F. Fitzpatrick), a Hoechst AG és Hoechst (UK) Ltd (képviselek: M. Barnes) az Egyesült Királyság Kormány (képviselek: G. Amodeo, meghatalmazotti minőségben, segítők: D. Wyatt), a német kormány (képviselek: B. Muttelsee-Schön, meghatalmazotti minőségben), a francia kormány (képviselek: S. Seam, meghatalmazotti minőségben), a holland kormány (képviselek: A. Fierstra) és a Bizottság (képviselek: R. Lyal és H. Michard) szóbeli észrevételeinek a 2000. május 25-én tartott tárgyaláson történt megbeszélését követően,

a fentieknek indítványának a 2000. szeptember 12-én tartott tárgyaláson történt megbeszélését követően,

meghozta a következő

Ítélet

1 Két 1998. október 2-én végzéssel, amely november 6-án (C-397/98), illetve november 17-én (C-410/98) érkezett a Bírósághoz, a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division az EK-Szerződés 177. cikke (jelenleg EK 234. cikk) alapján elzáró döntéshozatal céljából őt, az EK-Szerződés 6. és 52. cikkének (jelenleg EK 12. és EK 43. cikk), az EK-Szerződés 58. cikkének (jelenleg EK 48. cikk) és/vagy az EK-Szerződés 73b. cikkének (jelenleg EK 56. cikk) értelmezésére vonatkozó kérdést terjesztett a Bíróság elé.

2 Ezek a kérdések a C-397/98. sz. ügyben a Metallgesellschaft Ltd, a Metallgesellschaft AG, a Metallgesellschaft Handel & Beteiligungen AG és a The Metal and Commodity Company Ltd (a továbbiakban: Metallgesellschaft és társai) kontra Commissioners of Inland Revenue, illetve a C-410/98. sz. ügyben a Hoechst AG és a Hoechst (UK) Ltd (a továbbiakban: Hoechst és társai) kontra Commissioners of Inland Revenue között az Egyesült Királyságban honos társaságok azon kötelezettsége tárgyában folyamatban lévő eljárásban merültek fel, mely szerint az anyavállalatuk számára fizetett osztalék után a társasági adót elzáróan kell megfizetniük.

Nemzeti jogi háttér

3 Az Income and Corporation Taxes Act 1988 (a jövedelemadóról és társasági adóról szóló 1988. évi törvény, a továbbiakban: ICTA) I. részében foglalt rendelkezések értelmében az Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező vagy székhellyel nem rendelkező, de e tagállamban fióktelep vagy képviselő útján kereskedelmi tevékenységet folytató bármely társaság adott üzleti év folyamán elért nyeresége ezen államban társaságiadóköteles („corporation tax”).

4 Az ICTA 12. cikke szerint az üzleti év f?szabály szerint tizenkét hónapot foglal magában. Az 1993. október 1?je el?tt lezárt üzleti évek esetén a társasági adó az adófizetésre kötelezett választása szerint vagy a lezárás id?pontját követ? kilenc hónap, vagy az erre az id?szakra vonatkozó adófizetési értesítés megjelenését követ? egy hónap elteltével esedékes. Az 1993. október 1?je után lezárt üzleti évek esetén a társasági adó az üzleti év lezárását követ? kilenc hónap és egy nap elteltével esedékes.

A társaságiadó?el?leg („advance corporation tax”) megfizetése

5 Az ICTA 14. cikke szerint az Egyesült Királyságban illet?séggel rendelke? társaság, amely a részvényeseinek osztalékot fizet, társaságiadó?el?leg („advance corporation tax”, a továbbiakban: ACT) fizetésére köteles, amelyet a felosztott nyereség összege vagy értéke alapján kell kiszámítani.

6 Meg kell jegyezni, hogy az ACT nem az – egyébként teljes összegében kifizetett – osztalékból levont összeg, hanem az osztalékot fizet? társaságot terhel? társasági adó jellegét ölti, amelyet el?zetesen kell megfizetni, és amely beszámításra kerül az általános társasági adóba („mainstream corporation tax”, a továbbiakban: MCT).

7 Valamennyi társaság köteles – f?szabály szerint negyedévenként – bevallást készíteni, amelyben meg kell jelölni az ebben az id?szakban történt valamennyi osztalékfizetés összegét, valamint az ACT címén megfizetend? összeget. Az osztalékfizetéshez kapcsolódó ACT?t az azon negyedév végét követ? tizennégy napon belül kell megfizetni, amelyben az osztalékfizetésre sor került.

8 Az ICTA 239. és 240. cikkének megfelelően az adott üzleti év folyamán történt osztalékfizetéshez kapcsolódóan a társaság által megfizetett ACT?t f?szabály szerint – a fenti társaság lemondási jogára is figyelemmel – vagy a társaság által az erre az üzleti évre fizetend? MCT összegébe kell beszámítani, vagy átruházható e társaság leányvállalataira, hogy azok számíthassák be abba az összegbe, amelyet maguk kötelesek MCT címén megfizetni. Ha a társaságnak az adott üzleti évben nem kell társasági adót fizetnie (például, mert nem ért el elég nyereséget), a társaság az ACT?t beszámíthatja a kés?bbi üzleti évekre fizetend? társasági adóba, vagy kérheti, hogy ez a beszámítás korábbi üzleti évekre vonatkozóan történjék.

9 Míg az MCT az üzleti év lezárását követ? kilenc hónap vagy kilenc hónap és egy nap elteltével esedékes attól függ?en, hogy az üzleti év lezárása 1993. október 1?je el?tt vagy után történt meg, az ACT?t az azon negyedév végét követ? tizennégy napon belül kell megfizetni, amelyben az osztalékfizetést teljesítették. Így az ACT?t mindig az MCT esedékességét megelő?en kell megfizetni, amely utóbbiba azt f?szabály szerint beszámítják. A kérdést el?terjeszt? bíróság hangsúlyozza, hogy az ACT így az osztalékot fizet? társaságok számára azzal a hatással jár, hogy e társaságoknak a kifizetett osztalék után fizetend? társasági adót nyolc és fél hónaptól (amennyiben az osztalékfizetésre az üzleti év utolsó napján kerül sor) egy év, öt és fél hónapig terjed? (amennyiben az osztalékfizetésre az üzleti év els? napján kerül sor) id?szakkal korábban kell megfizetniük.

10 Mivel az ACT kés?bbi számviteli években szerzett nyereség kapcsán is beszámítható, ha nincsen fizetend? MCT az adott üzleti évben, a kérdést el?terjeszt? bíróság felveti, hogy ebben az esetben az el?leget sokkal hosszabb, egyes körülmények között akár határozatlan id?re kell fizetni.

Az adójóváírás („tax credit”)

11 Az Egyesült Királyságban honos társaságnak nem kell társasági adót fizetnie azon osztalék után, amelyet szintén az Egyesült Királyságban honos társaságtól kapott (az ICTA 208. cikke). Így tehát a belföldi illetőségű társaságnak valamely másik belföldi illetőségű társaság számára történő, ACT alá eső osztalékfizetése adójóváírást („tax credit”) eredményez az osztalékban részesülő társaság javára (az ICTA 231. cikkének (1) bekezdése).

12 Ezen adójóváírás mértéke az osztalékot fizető társaság által ezen osztalékfizetés címén megfizetett ACT összegének felel meg (az ICTA 231. cikkének (1) bekezdése).

13 Az Egyesült Királyságban illetésséggel rendelkező társaság, amely valamely másik belföldi illetőségű társaságtól adójóváírásra jogosító osztalékban részesült, visszakaphatja az ezen másik társaság által megfizetett ACT összegét, és a saját részvényesei részére teljesítendő osztalékfizetéskor levonhatja azt az általa fizetendő ACT összegéből, aminek folytán kizárólag a különbözet után fizeti meg az ACT-t.

14 Amennyiben az Egyesült Királyságban honos, ám az MCT alól teljes mértékben mentes társaság valamely belföldi illetőségű leányvállalatától olyan osztalékot kap, amelyre az ACT-t megfizették, úgy e társaság jogosult az adójóváírásnak megfelelő összeg visszatérítésére (az ICTA 231. cikkének (2) bekezdése).

15 Az Egyesült Királyságban nem honos társaságokat, amelyek ott sem fióktelep, sem képviselő útján nem folytatnak kereskedelmi tevékenységet, az Egyesült Királyságban nem terheli társaságiadó-fizetési kötelezettség. Főszabály szerint azonban az Egyesült Királyságban az ebből a tagállamból származó jövedelmeik után is, amelyek közé a belföldi illetőségű leányvállalataik által számukra fizetett osztalék is tartozik – jövedelemadót („income tax”) kötelesek fizetni.

16 Azonban az ICTA 233. cikkének (1) bekezdése szerint, mivel a külföldi illetőségű anyavállalat főszabály szerint – az Egyesült Királyság és a székhelye szerinti állam által kötött kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény erre vonatkozó rendelkezése hiányában – nem élhet adójóváírással, nem jövedelemadó-köteles az Egyesült Királyságban a belföldi illetőségű leányvállalata által fizetett osztalék tekintetében.

17 Ezzel szemben, amennyiben valamely, az Egyesült Királyság és a székhelye szerinti állam által kötött kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény értelmében valamely külföldi illetőségű anyavállalat a fenti tagállamban adójóváírásra jogosult, jövedelemadó-köteles az Egyesült Királyságban a belföldi illetőségű leányvállalata által fizetett osztalék tekintetében.

18 Az Egyesült Királyság és a Németországi Szövetségi Köztársaság által 1964. november 26-án kötött és 1970. március 23-án módosított, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény nem biztosítja az adójóváírás jogát azon Németországban honos társaságok számára, amelyek az Egyesült Királyságban honos társaságok tőkéjében részesedéssel rendelkeznek, és azoktól osztalékot kapnak.

19 Következésképpen a Németországban székhellyel rendelkező anyavállalat, amely az Egyesült Királyságban honos leányvállalatától ACT-köteles osztalékban részesül, az Egyesült Királyságban nem jogosult a megfizetett ACT-nek megfelelő adójóváírásra, és az Egyesült Királyság adójogi szabályozása értelmében ott nem kell adót fizetnie a belföldi illetőségű leányvállalatától kapott osztalék után.

20 Amennyiben az Egyesült Királyságban nem honos anyavállalat az Egyesült Királyság és a székhelye szerinti állam között létrejött kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény értelmében jogosult az adójóváírásra, kérheti az adójóváírásnak a belföldi illetőségű

leányvállalatától kapott osztalék után az Egyesült Királyságban fizetendő jövedelemadóval szemben történő elszámolását, továbbá – abban az esetben, ha az adójóváírás összege az adó összegét meghaladja – a különbözet visszatérítését. A kérelem elutasítása esetén a kérelmező társaság a „Special Commissioners”-hez vagy a „General Commissioners”-hez és – adott esetben – ezután a High Courthoz fordulhat jogorvoslatért.

A csoportos adózás választása („Group Income Election”)

21 Az ICTA 247. cikke alapján választhatja a csoportos adózást az Egyesült Királyságban honos olyan két társaság („Group Income Election”), amelyek közül az egyik társaság legalább 51%-os részesedéssel rendelkezik a másikban.

22 Ezen adózási forma választása azzal a következménnyel jár, hogy a leányvállalat nem fizet ACT-t az anyavállalatának fizetett osztalék után, kivéve ha úgy nyilatkozik, hogy valamely meghatározott osztalékfizetés tekintetében nem kívánja a csoportos adózásra vonatkozó szabályozás alkalmazását.

23 A csoportos adózás engedélyezésére irányuló kérelmet az „Inspector of Taxes”-hez kell benyújtani. A kérelem elutasítása esetén a kérelmező társaság a „Special Commissioners”-hez vagy a „General Commissioners”-hez fordulhat, és adott esetben jogkérdésben keresetet nyújthat be a High Courthoz.

24 Amennyiben az Egyesült Királyságban honos valamely leányvállalat a szintén az Egyesült Királyságban honos anyavállalatának a csoportos adózás keretében fizet osztalékot, úgy az ACT nem követelhető a leányvállalattól, és az anyavállalat nem jogosult adójóváírásra. A társaságok csoportja ugyanis ugyanarra az osztalékra vonatkozóan nem veheti igénybe egyszerre a csoportos adózást és az adójóváírást.

25 Meg kell jegyezni, hogy az ACT-t a Finance Act 1998 (1998. évi költségvetési törvény) 31. cikke 1999. április 6-ai hatállyal megszüntette. A jelen ítélet 5–24. pontjában bemutatott jogi háttér az ezen időpont előtti jogi helyzetnek felel meg.

Az alapügyek tényállása

26 A C-397/98. sz. ügyben az Egyesült Királyságban honos Metallgesellschaft Ltd és a The Metal and Commodity Company Ltd társaságok osztalékot fizettek Németországban székhellyel rendelkező anyavállalataiknak, a Metallgesellschaft AG-nek és a Metallgesellschaft Handel & Beteiligungen AG-nek, amely után ACT-t kellett fizetniük. A két leányvállalat ezt követően az ACT-t levonhatta az általuk megfizetendő MCT-ből.

27 A Metallgesellschaft és társai a Commissioners of Inland Revenue ellen keresetet nyújtottak be a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Divisionhoz, azt kérve e bíróságtól, állapítsa meg, kár érte őket annak következtében, hogy a leányvállalat által az anyavállalatának fizetett osztalék ACT-köteles. Az alapeljárás a Metallgesellschaft Ltd által 1974. április 16. és 1995. november 1. között, valamint a The Metal and Commodity Company Ltd által 1991. április 11. és 1995. október 13. között megfizetett ACT-re vonatkozik.

28 A C-410/98. sz. ügyben az Egyesült Királyságban honos Hoechst (UK) Ltd osztalékot fizetett a Németországban székhellyel rendelkező anyavállalatának, a Hoechst AG-nek, és ezen osztalék után az Egyesült Királyságban megfizette az ACT-t. Ezt követően az ACT-t levonhatta az általa megfizetendő MCT-ből.

29 A Hoechst és társai a Commissioners of Inland Revenue ellen szintén keresetet nyújtottak

be a High Courthoz, azt kérve e bíróságtól, állapítsa meg, kár érte űket annak következtében, hogy a Hoechst (UK) Ltd által a Hoechst AG-nek 1989. január 16. és 1994. április 26. között fizetett osztalék ACT-űkőteles volt. Az alapeljárás az 1989. április 14. és 1994. július 13. között megfizetett ACT-űre vonatkozik.

30 Az anyavállalatok mindkét alapűgyben arra hivatkoznak, hogy mivel űk és leányvállalataik nem választhatták a csoportos adóűzást, amely ez utóbbiak számára lehetűvé tette volna az ACT megfizetése alóli mentesűlést, likviditási hátrányt szenvedtek, szemben az Egyesűlt Királyságban honos anyavállalatok leányvállalataival, amelyek a csoportos adóűzás választásával az általuk megfizetendű MCT esedűkességének idűpontjáiig megtarthatták azokat az összegeket, amelyeket egyébként az anyavállalataiknak fizetett osztalék után ACT címén be kellett volna fizetniűk. Szerintűk ez a hátrány az EK-űSzerűűdésbe űtközű, állampolgárság alapján történű közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minűsűl.

31 A C-ű397/98. sz. űgyben a Metallgesellschaft AG és a Metallgesellschaft Handel & Beteiligungen AG másodlagosan arra hivatkoznak, hogy jogosultnak kellene lenniűk a belföldi illetűségű leányvállalatok által megfizetett ACT legalább egy részének megfelelű adóűjűvűírásra, az Egyesűlt Királyságban honos anyavállalatok, illetve az Egyesűlt Királyságban nem honos anyavállalatok kettűs adóűztatás elkerűlésérűl szóló egyezményen alapuló adóűjűvűírási jogosultságához hasonlóan.

32 A C-ű410/98. sz. űgyben, amennyiben a Bíróság űgy ítelnű meg, hogy a Hoechst (UK) Ltd nem igényelheti a megfizetett ACT kamatainak megtérítését, a Hoechst AG másodlagosan igényt tart az ezen ACT-űnek megfelelű adóűjűvűírásra vagy olyan összegre, amely annak az adóűjűvűírásnak felel meg, amelyet valamely, Hollandiában honos anyavállalat igénybe vehetett volna. A Hoechst AG szerint a különbözű tagállamokban honos anyavállalatok közötti – a Szerűűdésbe űtközű – indokolatlan hátrányos megkülönböztetést jelent az a tény, hogy az Egyesűlt Királyság adóűjű szabályozása a külföldi illetűségű anyavállalatok számára csak akkor teszi lehetűvé az adóűjűvűírást a belföldi illetűségű leányvállalataik által megfizetett címén, ha a kettűs adóűztatás elkerűlésérűl szóló egyezmény azt elűírja, ilyen az Egyesűlt Királyság és Hollandia között létrejűtt egyezmény, ellentétben az Egyesűlt Királyság és a Németországi Szövetségi Kűztársaság között létrejűtt egyezménnyel).

Az elűzetes döntűshozatalra elűterjesztett kérdűések

33 Mivel a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division űgy ítélte meg, hogy az elűtte lévű űgyek eldöntűséhez a kűzösségi jog értelműzésére van szűksűg, az eljűrást felfűggesztette, és mindkét űgyben a kűvetkezű, azonosan megfogalmazott kérdűéseket terjesztette a Bíróság elé elűzetes döntűshozatalra:

„1) Az elűzetes döntűshozatalra utaló végűzésben bemutatott körűlműnyek között összeegyeztethetű-e a kűzösségi joggal, és különösen az EK-űSzerűűdés 6., 52., 58. és/vagy 73b. cikkével az, hogy valamely tagállam jogszabályai csak abban az esetben teszik lehetűvé a csoportos adóűzás választását (amely lehetűvé teszi, hogy a leányvállalat által az anyavállalatnak fizetett osztalék után ne kelljen társaságiadó-elűleget [»ACT«] fizetni), ha mind a leányvállalat, mind pedig annak anyavállalata ebben a tagállamban honos?

2) Az elsű kérdésre adott nemleges válasz esetén az EK-űSzerűűdés fenti rendelkezűsei alapján a valamely másik tagállamban székhellyel rendelkeű anyavállalat belföldi illetűségű leányvállalata és/vagy az említett anyavállalat jogosult-e a leányvállalat által megfizetett ACT után járó kamatoknak megfelelű pénzösszeg kűvetelésére, mivel a nemzeti jogszabály nem tette lehetűvé számára a csoportos adóűzás választását, vagy ilyen összeget adott esetben (ha egyáltalán) csak az Európai Kűzössűgek Bírósága által a C-ű46/93. sz. és C-ű48/93. sz., Brasserie

du pêcheur és Factortame egyesített ügyekben 1996. március 5-én (EBHT 1996., I/1029. o.), valamint a C-66/95. sz. Sutton-ügyben 1997. április 22-én hozott ítéleteiben (EBHT 1997., I/2163. o.) meghatározott elveken alapuló kártérítési keresettel követelhet; a nemzeti bíróság köteles-e mindkét esetben akkor is elrendelni a sérelem orvoslását, ha a nemzeti jogszabályok értelmében (sem közvetlenül, sem pedig megtérítésként vagy kártérítésként) nem lehet megítélni a kamatokat az alapügyben kérdéses azon összegek után, amelyekkel a felpereseknek már nem tartoznak?

3) Az elzetes döntéshozatalra utaló végzésben bemutatott körülmények között összeegyeztethető-e az EK-Szerződés fenti rendelkezéseivel az, ha valamely tagállam hatóságai megtagadják az adójóváírás igénybevételét a más tagállamban honos társaságtól, míg azt lehetővé teszik a belföldi illetőségű társaságok számára, illetve azon társaságok számára, amelyeknek a székhelye olyan tagállamokban van, amelyekkel a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezményt kötöttek?

4) A harmadik kérdésre adott nemleges válasz esetén az első tagállam köteles volt-e, és köteles maradt-e az adójóváírást az ilyen társaság számára ugyanolyan feltételekkel lehetővé tenni a jelen ügy szempontjából releváns időszakokban, mint a belföldi illetőségű társaságok számára, illetve az azokban a tagállamokban székhellyel rendelkező társaságok számára, amelyekkel a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény az ilyen adójóváírást lehetővé teszi?

5) Ilyen megtérítésre, adójóváírásra vagy kártérítésre irányuló kérelemmel szemben a tagállam hivatkozhatja arra a körülményre, hogy a felperesek követelése nem megalapozott, vagy hogy annak csak részben lehet helyt adni, mivel – a nemzeti jogszabály ellentétes rendelkezései ellenére – a csoportos adózást kellett volna választaniuk, vagy kérniük kellett volna az adójóváírást, és – a közösségi jogi rendelkezések elsőbbségére és közvetlen hatályára hivatkozva – a »Commissioners«-nél, vagy adott esetben bíróság előtt kellett volna megtámadniuk azt a határozatot, amelyben az »Inspector of Taxes« a választásukat vagy a kérelmüket elutasította?”

34 A Bíróság elnöke 1998. december 14-i végzésével a C-397/98. és a C-410/98. sz. ügyeket az írásbeli és a szóbeli szakasz, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette.

Az elzetes döntéshozatalra elterjesztett első kérdésről

35 Az elzetes döntéshozatalra elterjesztett első kérdésével a nemzeti bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a Szerződés 6., 52., 58. és/vagy 73b. cikke kizárja-e a tagállam olyan adójogi szabályozását, mint amilyen az alapügyekben kérdéses adójogi szabályozás, amely az e tagállamban honos társaságok számára lehetővé teszi, hogy olyan adózási formát válasszanak, amelynek következtében az anyavállalatuknak történő osztalékfizetésekor – amennyiben az anyavállalatuk szintén ebben a tagállamban honos – nem kell ACT-t fizetniük, és ezt nem engedi meg abban az esetben, ha az anyavállalat székhelye más tagállamban van.

36 A Metallgesellschaft és társai, valamint a Hoechst és társai szerint az alapügyekben vizsgált nemzeti jogszabály a másik tagállamban honos társaságokat visszatarthatja attól, hogy az Egyesült Királyságban leányvállalatok alapításával letelepedjenek, és így a letelepedési szabadság indokolatlan korlátozását valósítja meg. Csak másodlagosan hivatkoznak arra, hogy ez a szabályozás a Szerződésnek a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel is összeegyeztethetetlen.

37 Elzetiesen emlékeztetni kell arra, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat alapján a közvetlen adók ugyan a tagállamok hatáskörébe tartoznak, azonban azok kötelesek a közösségi jog tiszteletben tartásával gyakorolni e hatáskörüket, és tartózkodni az állampolgárság alapján

történ? bármely hátrányos megkülönböztetést? (a C?80/94. sz. Wielockx?ügyben 1995. augusztus 11?én hozott ítélet [EBHT 1995., I?2493. o.] 16. pontja; a C?107/94. sz. Asscher?ügyben 1996. június 27?én hozott ítélet [EBHT 1996., I?3089. o.] 36. pontja; a C?311/97. sz., Royal Bank of Scotland ügyben 1999. április 29?én hozott ítélet [EBHT 1999., I?2651. o.] 19. pontja és a C?251/98. sz. Baars?ügyben 2000. április 13?án hozott ítélet [EBHT 2000., I?2787. o.] 17. pontja).

38 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a Szerz?dés 6. cikke, amely megfogalmazza az állampolgárság alapján történ? bármely hátrányos megkülönböztetés tilalmának általános elvét, csak a közösségi jog által szabályozott azon esetekben alkalmazható önállóan, amelyekre a Szerz?dés nem tartalmaz a hátrányos megkülönböztetést tiltó különös szabályt (a 305/87. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1989. május 30?án hozott ítélet [EBHT 1989., 1461. o.] 12. és 13. pontja; a C?1/93. sz., Halliburton Services ügyben 1994. április 12?én hozott ítélet [EBHT 1994., I?1137. o.] 12. pontja; a fent hivatkozott Royal Bank of Scotland?ügyben hozott ítélet 20. pontja és a fent hivatkozott Baars?ügyben hozott ítélet 23. pontja).

39 A megkülönböztetésmentesség elvét pedig a letelepedési jog területén a Szerz?dés 52. cikke fogalmazza meg (a fent hivatkozott Halliburton Services ügyben hozott ítélet 12. pontja; a C?193/94. sz., Skanavi és Chryssanthakopoulos ügyben 1996. február 29?én hozott ítélet [EBHT 1996., I?929. o.] 21. pontja és a fent hivatkozott Baars?ügyben hozott ítélet 24. pontja).

40 Következésképpen a Szerz?dés 6. cikke nem alkalmazható az alapügyekben. Így tehát el?ször a Szerz?dés 52. cikke alapján kell megvizsgálni, hogy az alapügyekben érintettekhez hasonló szabályozás indokolatlanul korlátozza-e a letelepedési szabadságot.

41 A Szerz?dés 52. cikke a közösségi jog egyik alapvet? rendelkezése, és az átmeneti id?szak lejártá után közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban. E rendelkezés értelmében valamely tagállam állampolgárainak a más tagállam területén történ? szabad letelepedése magában foglalja a gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történ? megkezdésére és folytatására, valamint a vállalkozások alapítására és irányítására vonatkozó jogot, a letelepedés országának joga által a saját állampolgáira el?írt feltételek szerint. A letelepedési szabadság korlátozásainak eltörlése kiterjed a képviseletnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak a tagállam valamely másik tagállamban letelepedett állampolgára által történ? alapítására vonatkozó korlátozásokra is (a 270/83. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1986. január 28?án hozott ítélet [EBHT 1986., 273. o.] 13. pontja és a fent hivatkozott Royal Bank of Scotland ügyben hozott ítélet 22. pontja).

42 Az így meghatározott letelepedési szabadság a Szerz?dés 58. cikkének megfelelően magában foglalja azt a jogosultságot is, hogy a valamely tagállam jogszabályai alapján létrehozott olyan társaság, amelynek létesít? okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének f? helye a Közösség területén van, a tevékenységét az érintett tagállamban képviselet, fióktelep vagy leányvállalat közrem?ködésével folytassa (lásd a C?264/96. sz. ICI?ügyben 1998. július 16?án hozott ítélet [EBHT 1998., I?4695. o.] 20. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C?307/97. sz., Saint-Gobain ZN ügyben 1999. szeptember 21?én hozott ítélet [EBHT 1999., I?6161. o.] 35. pontját). A társaságok kapcsán meg kell jegyezni, hogy a fenti értelemben – a természetes személyek állampolgárságának mintájára – a székhelyük határozza meg egy állam jogrendjéhez való tartozásukat (lásd a fent hivatkozott ICI?ügyben hozott ítélet 22. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a fent hivatkozott Saint-Gobain ZN ügyben hozott ítélet 36. pontját). Kiüresítené a Szerz?dés 52. cikkének tartalmát, ha a letelepedés szerinti tagállam belátása szerint eltér? bánásmódot alkalmazhatna kizárólag azon az alapon, hogy a társaság székhelye valamely más tagállamban található (a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 18. pontja).

43 E tekintetben utalni kell arra, hogy az alapügyekben kérdéses jogszabály a csoportos

adózás választásának lehetőségét illetően eltérően kezeli az Egyesült Királyságban honos leányvállalatokat annak alapján, hogy az anyavállalatuk székhelye az Egyesült Királyságban van-e, vagy sem. Az Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező társaságok belföldi illetőségű leányvállalatai ugyanis bizonyos feltételek mellett jogosultak a csoportos adózás választására, és így nem kell ACT-t fizetniük, amikor anyavállalatuknak osztalékot fizetnek. Ezt az elnyt azonban nem élvezik azon társaságok belföldi illetőségű leányvállalatai, amelyeknek a székhelye nem az Egyesült Királyságban van, ezek a leányvállalatok ugyanis kötelesek ACT-t fizetni, amikor anyavállalatuknak osztalékot fizetnek.

44 Nem vitatható, hogy ebből következően az Egyesült Királyságban honos anyavállalat leányvállalata likviditási elnyhöz jut, mivel mindaddig megtartja azokat az összegeket, amelyeket egyébként ACT címén be kellene fizetnie, amíg az MCT esedékessé nem válik, vagyis – az osztalékfizetés időpontjától függően – legalább nyolc és fél hónaptól legfeljebb tizenhét és fél hónapig terjed ideig, vagy – amennyiben az adott üzleti évben nem kell MCT-t fizetnie – még hosszabb ideig is, mivel az ACT-t be lehet számítani a későbbi üzleti évekre fizetendő társasági adóba.

45 Az Egyesült Királyság Kormánya, valamint a finn és a holland kormány szerint az Egyesült Királyságban honos leányvállalatok eltérő adójogi kezelése attól függően, hogy az anyavállalatuk ebben a tagállamban rendelkezik-e székhellyel, vagy sem, objektíven igazolható.

46 Az Egyesült Királyság Kormánya először is azzal érvel, hogy a belföldi illetőségű anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatainak a helyzete nem hasonlítható össze a külföldi illetőségű anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatainak a helyzetével.

47 A belföldi illetőségű anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatait illetően az Egyesült Királyság Kormánya eladja, hogy a csoportos adózás választása következtében a leányvállalat mentesül ugyan az ACT megfizetésének kötelezettsége alól, amikor az anyavállalatának osztalékot fizet, ez azonban csupán az adóelőleg-fizetés halasztását jelenti, mivel a belföldi illetőségű anyavállalat lesz köteles megfizetni az ACT-t, amennyiben ezen adó alá eső osztalékfizetéseket teljesít. Az osztalékfizetéshez kapcsolódó adóelőleg-fizetési kötelezettség tehát a leányvállalatról átszáll az anyavállalatra, és a leányvállalatnak az adóelőleg-fizetési kötelezettség alóli mentesülését kiegyenlíti az, hogy az anyavállalatot fogja terhelni az ACT-fizetési kötelezettség.

48 Az Egyesült Királyság Kormánya szerint azonban abban az esetben, ha a belföldi illetőségű leányvállalatok és a külföldi illetőségű anyavállalataik jogosultak lennének a csoportos adózás választására, akkor egyáltalán nem fizetnének ACT-t az Egyesült Királyságban. A leányvállalat mentesülne az ACT megfizetése alól, amikor az anyavállalatának osztalékot fizet, és pedig anélkül, hogy ezt a külföldi illetőségű anyavállalat által – mivel ez utóbbi nem köteles az Egyesült Királyságban társasági adót, és így ACT-t sem fizetni – később megfizetett ACT-t, amikor saját maga fizet osztalékot, kiegyenlítené.

49 A holland kormány eladja, hogy megfelel a területiség elvének az, hogy valamely tagállam a belföldi illetőségű anyavállalatok számára tartja fenn a csoportos adózási forma választásának lehetőségét, mivel a tagállam – noha ebben az adózási formában lemond arról, hogy a leányvállalatra adót vessen ki – nem mond le adóztatási jogáról; az említett adózási forma ugyanis csak azzal a hatással jár, hogy az állam az ACT-t ugyanazon vállalatcsoporton belül más szinten veti ki. Amennyiben azonban az ACT megfizetése alóli mentesülés, amely a csoportos adózási formából ered, kiterjedne az Egyesült Királyságban nem belföldi illetőségű anyavállalatok leányvállalataira is, a csoporton belül megvalósított ügyletekre vonatkozóan az Egyesült Királyságban egyáltalán nem lehetne az ACT-t kivetni, mivel a csoportot alkotó, más tagállamban található többi társaság az Egyesült Királyságban nem társaságiadó-alany, ami pedig az

adóelkerüléssel lenne egyenértékű.

50 A finn kormány szintén úgy ítéli meg, hogy amennyiben az Egyesült Királyságban nem honos anyavállalatok leányvállalatainak lehetősége lenne a csoportos adózás választására, ez lehetővé tenné azt, hogy ezek a leányvállalatok az Egyesült Királyságban elkerüljék az adófizetést, mivel az anyavállalataik nem adóalanyok ebben a tagállamban.

51 Ezen érvelésnek nem lehet helyt adni.

52 Először is, mivel az ACT egyáltalán nem osztalékadó, hanem a társasági adó előzetes megfizetése, helytelen lenne azt feltételezni, hogy amennyiben a külföldi illetőségű társaságok belföldi illetőségű leányvállalatainak lehetősége lenne a csoportos adózást választani, úgy a leányvállalat megkerülhetné az Egyesült Királyságban az osztalékaгон fizetett nyereségre kivetett adó megfizetését.

53 Ugyanis a társasági adó azon része, amelyet a csoportos adózás keretében a belföldi illetőségű leányvállalatnak nem kell az anyavállalata részére történő osztalékfizetéskor előzetesen megfizetnie, elvileg akkor kerül kifizetésre, amikor a leányvállalat által fizetendő MCT esedékessé válik. E tekintetben utalni kell arra, hogy a más tagállamban honos társaság belföldi illetőségű leányvállalata az Egyesült Királyságban a nyeresége kapcsán ugyanúgy MCT-alanynak minősül, mint a belföldi illetőségű anyavállalat belföldi illetőségű leányvállalata.

54 Következésképpen annak a lehetővé tétele, hogy a külföldi illetőségű társaságok belföldi illetőségű leányvállalatai a csoportos adózást választhassák, kizárólag azt tenné lehetővé a számukra, hogy azt az összeget, amelyet egyébként ACT címen be kellene fizetniük, az MCT esedékessé válásáig visszatarthassák, ugyanazt a likviditási előnyt élvezve, mint amelyet a belföldi illetőségű anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatai; és pedig anélkül, hogy – ugyanolyan mértékű összevont adóalap esetén – az előbbi, illetve az utóbbi leányvállalatok által ugyanarra az üzleti évre fizetendő MCT összege között bármilyen más különbség lenne.

55 Másodszor az, hogy a külföldi illetőségű anyavállalat belföldi illetőségű leányvállalata osztalékfizetés esetén mentesüljön az ACT megfizetése alól, nem tagadható meg arra hivatkozva, hogy az anyavállalat – amikor maga fizet osztalékot – nem köteles ACT-t fizetni, míg a belföldi illetőségű anyavállalat köteles erre.

56 Meg kell ugyanis állapítani, hogy az, hogy a külföldi illetőségű anyavállalatnak nincs ACT-fizetési kötelezettsége, abból a tényből fakad, hogy ez az anyavállalat az Egyesült Királyságban a társasági adónak nem alanya, ezt az adót ugyanis a letelepedés országában fizeti meg. Logikus tehát, hogy a társaságnak nem kell olyan adót előzetesen megfizetnie, amelynek nem is alanya.

57 Harmadszor, az adókijátszás kockázatát illetően utalni kell arra, hogy – miként a Bíróság már kimondta – valamely társaság Egyesült Királyságon kívüli letelepedése önmagában véve nem von maga után adókijátszást, mivel az adott társaság a letelepedés országa adójogszabályainak hatálya alá tartozik (a fent hivatkozott ICI-ügyben hozott ítélet 26. pontja).

58 Egyébként az Egyesült Királyság adójoga a belföldi illetőségű anyavállalatokat illetően megengedi, hogy a csoportos adózást választott társaságok végül egyáltalán ne fizessenek ACT-t. Bizonyos esetekben ugyanis az az anyavállalat, amely az ilyen adózási forma keretében osztalékot kapott, saját maga egyáltalán nem fog ACT-t fizetni. Előfordulhat ugyanis, hogy ez az anyavállalat egyáltalán nem teljesít ACT-köteles osztalékfizetést, vagy a csoportos adózás keretében olyan osztalékfizetéseket teljesít, amelyek után másként kell az ACT-t fizetni. A belföldi illetőségű leányvállalat belföldi illetőségű anyavállalatának társaságiadó-fizetési kötelezettsége

tehát nem egyenlíti ki szükségszerűen azt, hogy a leányvállalata a csoportos adózás következtében mentesül az ACT megfizetésének kötelezettsége alól.

59 Végül negyedszer, azon pénzügyi veszteséget illetően, amely az Egyesült Királyság adóigazgatását abban az esetben érné, amennyiben a külföldi illetőségű anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatai lehetőséget kapnának a csoportos adózás választására, és így arra, hogy mentesüljenek az ACT-fizetés alól, elegendő utalni arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az adóbevételek csökkenése nem tekinthető olyan általános érdekű kényszerítő indoknak, amelyre a letelepedési szabadsággal elvileg ellentétes intézkedés igazolása érdekében hivatkozni lehetne (lásd a Szerződés 52. cikkét illetően a fent hivatkozott ICI-ügyben hozott ítélet 28. pontját).

60 Következésképpen – miként a főtanácsnok indítványának 25. pontjában utalt rá – az anyavállalatokra vonatkozó adójogi szabályok terén az anyavállalatok honosságán alapuló különbség – mivel az összes leányvállalat fizet MCT-t a nyeresége után, az anyavállalatuk székhelye szerinti különbségre tekintet nélkül – nem igazolhatja annak megtagadását, hogy a más tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalatoknak az Egyesült Királyságban honos leányvállalatai élvezhessék ugyanazon adózási elnyt, amelyet azok az Egyesült Királyságban honos leányvállalatok élveznek, amelyeknek az anyavállalata szintén az Egyesült Királyságban van.

61 Másodsorban az Egyesült Királyság eladja, hogy azon jog megtagadását, hogy a külföldi illetőségű anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatai a csoportos adózást választassák, az igazolja, hogy az Egyesült Királyság adórendszerének koherenciáját meg kell őrizni.

62 E kormány szerint az Egyesült Királyság adórendszerének alapjául szolgáló elv értelmében adókötelezettség terheli mind a társaságokat a nyereségük, mind pedig e társaságok részvényeseit a nyereség azon része után, amelyet a társaságok nekik – adott esetben osztalék formájában – nyújtanak. E kettős adóztatás gazdasági értelemben vett enyhítését szolgálja az, hogy az Egyesült Királyságban honos, és más társaságokban részesedéssel rendelkező társaságok mentesülnek a társasági adó megfizetése alól a belföldi illetőségű leányvállalataiktól kapott osztalékot illetően, amely mentesülést kiegyenlíti a leányvállalatoknak az anyavállalataik részére fizetett osztalék utáni ACT-fizetési kötelezettsége.

63 Az Egyesült Királyság Kormánya szerint így közvetlen kapcsolat áll fenn az anyavállalatnak a leányvállalatától kapott osztalék után társaságiadó-fizetési kötelezettsége alóli mentesülése és a leányvállalatnak az ezen osztalék utáni ACT-fizetési kötelezettsége között. Az osztalékot nyújtó társaság ACT-fizetési kötelezettsége elengedhetetlen annak biztosítása érdekében, hogy – az osztalékban részesülő társaság mentesülését megelőzően – az osztalékot nyújtó társaság ugyanezen osztalék után megfizesse az adót, függetlenül attól, hogy az abban az üzleti évben elért nyereség után, amikor osztalékot fizetett, köteles-e társasági adót fizetni, vagy sem.

64 Abban az esetben, ha a belföldi illetőségű leányvállalatnak nem kell ACT-t fizetnie a kifizetett osztalék után, mert belföldi illetőségű anyavállalatával a csoportos adózást választotta, úgy az anyavállalat által fizetett osztalék után az anyavállalat által fizetendő ACT lesz az, amely kiegyenlíti majd az anyavállalatnak a kapott osztalék utáni társaságiadó-fizetési kötelezettsége alóli mentesülését.

65 Az Egyesült Királyság Kormánya szerint a belföldi illetőségű leányvállalatnak a külföldi illetőségű anyavállalatának fizetett osztalék utáni ACT-fizetés alóli mentesülése azzal a következménnyel járna, hogy az anyavállalatnak a kapott osztalék utáni adófizetési kötelezettség alóli mentesülését ezen osztalékfizetés után semmilyen elzetesen megfizetett adó nem ellensúlyozná, ami összeegyeztethetetlen volna az Egyesült Királyság adórendszerének

koherenciájával.

66 Ezen érvelésnek nem lehet helyt adni.

67 A Bíróság ugyan megállapította, hogy az adórendszer koherenciája igazolhat olyan szabályozást, amely az alapvető szabadságok korlátozásával járhat (a C-204/90. sz. Bachmann-ügyben 1992. január 28-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-249. o.] és a C-300/90. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1992. január 28-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-305. o.]).

68 Jelen esetben azonban nem ez a helyzet.

69 Míg ugyanis a fent hivatkozott Bachmann-ügyben, illetve Bizottság kontra Belgium ügyben közvetlen kapcsolat állt fenn egyrészt a nyugdíj- és életbiztosítási szerződések keretében befizetett járulékok levonhatósága, másrészt pedig a biztosítók által az említett szerződések végrehajtásának keretében kifizetendő összegek megadóztatása között, és ezt a kapcsolatot a szóban forgó adórendszer koherenciájának védelme érdekében meg kellett őrizni, jelen esetben semmilyen ilyen jellegű közvetlen kapcsolat nem áll fenn egyrészt azon körülmény között, hogy az Egyesült Királyságban nem honos anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatai a csoportos adózás választásával nem mentesülhetnek az ACT-fizetési kötelezettség alól, másrészt pedig azon körülmény között, miszerint a más tagállamban székhellyel rendelkező olyan anyavállalatok, amelyek az Egyesült Királyságban honos leányvállalataiktól osztalékot kapnak, nem kötelesek ezen osztalék után az Egyesült Királyságban társasági adót fizetni.

70 Az anyavállalatok ugyanis – függetlenül attól, hogy belföldi illetőségűek-e, vagy sem – a belföldi illetőségű leányvállalataiktól kapott osztalék tekintetében az Egyesült Királyságban mentesek a társasági adó alól. Az adózási előny – mint például az ACT megfizetése alól a csoportos adózás alapján történő mentesülés – nyújtása tekintetében nincs jelentősége annak, hogy a belföldi illetőségű anyavállalatnak a társasági adó alóli ezen mentesülésével azt szeretnék elérni, hogy a fenti adó az Egyesült Királyságban honos leányvállalat által elért nyereség vonatkozásában ne kerüljön kétszer kivetésre, miközben a külföldi illetőségű anyavállalat tekintetében ez a mentesülés csupán annak a következménye, hogy ezek a társaságok a társasági adónak nem ebben a tagállamban, hanem abban az államban alanyai, amelyben székhellyel rendelkeznek.

71 Egyébként a külföldi illetőségű anyavállalatnak a belföldi illetőségű leányvállalatától kapott osztalék után az Egyesült Királyságban egyedül jövedelemadó-fizetési kötelezettsége van, azonban ezen adókötelezettség az Egyesült Királyság és az anyavállalat székhelye szerinti állam között létrejött, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény által esetlegesen biztosított adójóváíráshoz kötött.

72 Az alapeljárások felperesei esetében a Németországban honos anyavállalatoknak az Egyesült Királyságban nem kell jövedelemadót fizetniük az Egyesült Királyságban honos leányvállalataiktól kapott osztalék után, mivel az Egyesült Királyság és a Németországi Szövetségi Köztársaság által a kettős adóztatás elkerüléséről kötött egyezmény nem írja elő a leányvállalatok által megfizetett ACT-vel megegyező összegű adójóváírást.

73 Következésképpen az, hogy a más tagállamban honos anyavállalatoknak az Egyesült Királyságban honos leányvállalatai nem jogosultak a csoportos adózás választására, az Egyesült Királyság adórendszere koherenciája biztosításának szükségességével nem igazolható.

74 Az a körülmény továbbá, hogy az ACT-t id?közben eltörölték, bizonyítani látszik, hogy az ACT megfizetése az Egyesült Királyság társaságiadó-rendszerének megfelel? m?ködéséhez nem volt nélkülözhetetlen.

75 Mivel tehát a Szerz?désnek a letelepedési szabadságra vonatkozó rendelkezései kizárják az olyan nemzeti jogi szabályozást, mint amilyen az alapügyekben érintett jogszabály, nem szükséges vizsgálni, hogy azt a Szerz?désnek a t?ke szabad mozgására vonatkozó rendelkezései is kizárják-e.

76 Következésképpen az els? kérdésre adandó válasz az, hogy a Szerz?dés 52. cikke kizárja valamely tagállam olyan adójogi szabályozását, mint amilyen az alapügyekben érintett adójogi szabályozás, amely az adott tagállamban honos társaságok számára lehet?vé teszi olyan adózási forma választását, amelynek következtében az anyavállalatuknak történ? osztalékfizetéskor nem kell ACT-t fizetniük, amennyiben anyavállalatuk szintén ebben a tagállamban honos, ám nem teszi ezt lehet?vé abban az esetben, ha az anyavállalat székhelye más tagállamban van.

Az el?zetes döntéshozatalra el?terjesztett második kérdés?

77 Az el?zetes döntéshozatalra el?terjesztett els? kérdésre adott válaszra figyelemmel az el?zetes döntéshozatalra el?terjesztett második kérdés lényegében arra irányul, hogy a Szerz?dés 52. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy abban az esetben, amennyiben az érintett tagállamban honos leányvállalatot és ennek a más tagállamban székhellyel rendelke? anyavállalatát jogtalanul fosztották meg az olyan adózási forma lehet?ségét?, amely az el?bbinek lehet?vé tette volna, hogy az utóbbinak ACT-fizetés nélkül fizethessen osztalékot, úgy ez a leányvállalat és/vagy az anyavállalata igényt tarthat-e azokra a kamatokra, amely a leányvállalat által id? el?tt megfizetett összegek után a fenti megfizetésekt?l az adó esedékessé válásának id?pontjáig járna, és pedig abban az esetben is, ha a nemzeti jog megtiltja a kamatfizetést olyan összeg után, amellyel nem tartoznak. A nemzeti bíróság ezt a kérdést teszi fel arra az esetre, ha a leányvállalat és/vagy az anyavállalat a közösségi jog megsértésével kivetett adó visszatérítésére irányuló keresetben terjeszti el? a kérelmét, és arra az esetre is, ha a kérelmet a közösségi jog megsértésével okozott kár megtérítésére irányuló keresetben terjesztik el?.

78 E tekintetben az Egyesült Királyság Kormánya el?ször is el?adja, hogy még amennyiben a közösségi joggal ellentétesnek bizonyulna is azon lehet?ség megtagadása, hogy a külföldi illet?ség? anyavállalatoknak az Egyesült Királyságban honos leányvállalatai a csoportos adózást választhassák, a közösségi jog megköveteli, hogy ezt a jogsértést ne megtérítési kereset útján, hanem az államnak a közösségi jog megsértésével okozott károkért fennálló felel?sségének megállapítására irányuló kereset útján szüntessék meg. Az Egyesült Királyság Kormánya szerint ugyanis az ACT nem a közösségi jog megsértésével kivetett adó, mivel a leányvállalatok MCT címén mindenképpen kötelesek megfizetni azokat az összegeket, amelyeket ACT címén megfizettek. Az alapügyek kiindulópontját az jelenti, hogy az Egyesült Királyság jogalkotója elmulasztotta lehet?vé tenni a belföldi illet?ség? leányvállalat és külföldi illet?ség? anyavállalat számára a csoportos adózás választását, és ez az Egyesült Királyság szerz?désen kívüli felel?sségének megállapítását vonhatja maga után. A fent hivatkozott Sutton?ügyben hozott ítéletben azonban – amely ügyben a társadalombiztosítási szolgáltatások késedelmes nyújtásáról volt szó – a Bíróság mindenekel?tt kimondta, hogy valamely irányelv megsértésével okozott kár esetén a közösségi jog nem követeli meg, hogy a tagállam kamatot fizessen a késedelmesen kifizetett összeg után. Az Egyesült Királyság Kormánya ebb?l arra következtet, hogy a közösségi jog nem követeli meg az állam kamatfizetését olyan id?szak után, amely alatt – az id? el?tti adókvetésb?l ered?en a közösségi joggal ellentétesen – valamely pénzüsszeg nem volt hasznosítható.

79 Az Egyesült Királyság Kormánya másodsorban úgy érvel, hogy még amennyiben az alapeljárások felpereseinek kérelmeit a közösségi jog megsértésével beszedett összegek visszatérítésére irányuló kérelmeknek kellene is tekinteni, az ilyen kérelmek nem fogadhatók el, mivel az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti jognak kell meghatároznia azt, hogy a közösségi jog szerint jogtalanul kivetett adó visszatérítésekor kell-e kamatot fizetni. Az angol jog szerint azonban kamatokat csak akkor lehet követelni, ha az eljárást még azon összeg megfizetése előtt megindították, amelyre a kamatokat követelik.

80 Következésképpen az alapeljárások felperesei nem igényelhetnek kamatokat sem megtérítési, sem pedig kártérítési keresettel, mivel az alapügyekben érintett összegeket az ACT-nek az eljárás megindítása előtt esedékessé vált MCT-ként fizetendő összegbe történő beszámításával megtérítették.

81 Utalni kell arra, hogy nem a Bíróság feladata az alapeljárások felperesei által a kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott keresetek jogi minősítése. Jelen ügyben a Metallgesellschaft és társai, valamint a Hoechst és társai feladata az, hogy a kérdést előterjesztő bíróság felügyelete mellett meghatározzák a keresetük típusát és alapját (visszatérítés iránti kérelem vagy kár megtérítése iránti kérelem).

82 Először is, feltételezve, hogy az alapeljárások felperesei a közösségi jog megsértésével kivetett adó visszatérítésére irányuló kereseteket nyújtanak be, a kérdés az, hogy az alapügyekben fennálló körülmények között a Szerződés 52. cikkének valamely tagállam általi megsértése az adófizetésre kötelezett személyeket feljogosítja-e arra, hogy a megfizetett adó után kamatot követeljenek az adó idő előtt történt megfizetése és az adó tényleges esedékessé válása közötti időszakra.

83 E tekintetben utalni kell arra, hogy az alapügyekben nem az ellentétes a közösségi joggal, hogy az Egyesült Királyságban adót vetnek ki a leányvállalat által az anyavállalatának fizetett osztalék után, hanem az, hogy a más tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalatoknak az Egyesült Királyságban honos leányvállalatai előzetesen kötelesek ezt az adót megfizetni, míg a belföldi illetőségű anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatai e kötelezettség alól mentesülhetnek.

84 A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi jog szabályainak megsértésével valamely tagállamban kivetett adók visszatérítéséhez való jog a Bíróság által értelmezett közösségi rendelkezések által a jogalanyok számára biztosított jogból ered, és azt kiegészíti (a 199/82. sz. San Giorgio-ügyben 1983. november 9-én hozott ítélet [EBHT 1983., 3595. o.] 12. pontja; a 309/85. sz. Barra-ügyben 1988. február 2-án hozott ítélet [EBHT 1988., 355. o.] 17. pontja; a C/62/93. sz. BP Soupergaz-ügyben 1995. július 6-án hozott ítélet [EBHT 1995., I/1883. o.] 40. pontja; a C/343/96. sz. Dilexport-ügyben 1999. február 9-én hozott ítélet [EBHT 1999., I/579. o.] 23. pontja, valamint a C/441/98. és C/442/98. sz. Michailidis egyesített ügyekben 2000. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 2000., I/7145. o.] 30. pontja). A tagállam tehát fűszabály szerint köteles a közösségi jog megsértésével kivetett adók visszafizetésére (a C/192/95–C/218/95. sz., Comateb és társai egyesített ügyekben 1997. január 14-én hozott ítélet [EBHT 1997., I/165. o.] 20. pontja; a fent hivatkozott Dilexport-ügyben hozott ítélet 23. pontja és a fent hivatkozott Michailidis egyesített ügyekben hozott ítélet 30. pontja).

85 A jogalap nélkül kivetett adókra vonatkozó közösségi szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata, hogy kijelölje a hatáskörrel rendelkező bíróságokat, és meghatározza az azon jogok védelmének biztosítását szolgáló keresetek eljárási szabályait, amelyek a közösségi jogból erednek a jogalanyok számára, azzal hogy e szabályok egyfelől nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló nemzeti keresetekre vonatkoznak (az

egyenérték?ség elve), és másfel?l nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehezé a közösségi jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a hatékony érvényesülés elve) (lásd különösen a C?231/96. sz. Edis?ügyben 1998. szeptember 15?én hozott ítélet [EBHT 1998., I?4951. o.] 19. és 34. pontját; a C?260/96. sz. Spac?ügyben 1998. szeptember 15?én hozott ítélet [EBHT 1998., I?4997. o.] 18. pontját; a C?228/96. sz. Aprile?ügyben 1998. november 17?én hozott ítélet [EBHT 1998., I?7141. o.] 18. pontját és a fent hivatkozott Dilexport?ügyben hozott ítélet 25. pontját).

86 Szintén a nemzeti jog feladata, hogy a fenti elvek tiszteletben tartásával szabályozza a jogosulatlanul beszedett adók visszatérítéséhez járulékosan kapcsolódó valamennyi kérdést, úgymint adott esetben a kamat fizetését, ideértve a kamat számításának kezd? napját és mértékét (a 26/74. sz., Roquette frères kontra Bizottság ügyben 1976. május 21?én hozott ítélet [EBHT 1976., 677. o.] 11. és 12. pontja és a 130/79. sz., Express Dairy Foods?ügyben 1980. június 12?én hozott ítélet [EBHT 1980., 1887. o.] 16. és 17. pontja).

87 Az alapügyekben azonban az ACT címén megfizetett összegek lekötöttségéb?l ered? költséget fedez? kamatkövetelés nem járulékos jelleg?, hanem magát az alapeljárások felperesei által érvényesített követelések tárgyát képezi. Ilyen körülmények között – vagyis amikor a közösségi jog megsértése nem magából az adófizetéséb?l ered, hanem abból, hogy azt az esedékessé válása el?tt fizették be – a kamatfizetés a jogalap nélkül megfizetett összeg „visszatérítését” jelenti, és nélkülözhetetlen a Szerz?dés 52. cikke által biztosított egyenl? bánásmód helyreállításához.

88 Mivel a kérdést el?terjeszt? bíróság el?adása szerint vitatott, hogy az angol jog lehet?vé teszi-e a valamely pénzösszeg rendelkezésre állásának hiányából ered? kár megtérítését, amennyiben már nem tartoznak semmilyen összeggel, hangsúlyozni kell, hogy visszatérítési kereset esetén a követelt összeg épp az adó id? el?tti esedékessé válása következtében rendelkezésre nem álló pénzösszeg után járó elmaradt kamattal egyezik meg.

89 Következésképpen a Szerz?dés 52. cikke alapján az Egyesült Királyságban honos leányvállalat és/vagy a más tagállamban székhellyel rendelke? anyavállalata jogosult azokra a kamatokra, amelyek a leányvállalat által megfizetett ACT után az ACT megfizetésének id?pontja és az MCT esedékessé válásának id?pontja közötti id?szakra járnak; ez az összeg tehát visszatérítési keresettel követelhet?.

90 Másodszor, feltétezve az alapeljárások felperesi kereseteinek a közösségi jog megsértésével okozott kár megtérítésére irányuló kérelmekként való kezelését, a kérdés az, hogy az alapügyekben fennállókhöz hasonló körülmények között a Szerz?dés 52. cikkének valamely tagállam általi megsértése jogot biztosít-e az adóalanyoknak olyan mérték? kártérítésre, amely az adó id? el?tti megfizetése és az adó tényleges esedékessé válása közötti id?szakra megfizetett adó után járó kamatoknak felel meg.

91 E tekintetben utalni kell arra, hogy – miként a Bíróság a fent hivatkozott Brasserie du pêcheur és Factortame egyesített ügyekben hozott ítélet 87. pontjában kimondta – az elmaradt haszon megtérítésének teljes kizárása nem engedhet? meg a közösségi jog megsértése esetén, mivel különösen a gazdasági és kereskedelmi jelleg? jogviták esetén az elmaradt haszon teljes kizárása gyakorlatilag lehetetlenné tenné a kártérítést.

92 Erre figyelemmel nem lehet helyt adni az Egyesült Királyság Kormánya azon érvelésének, amely szerint nem lehet kamatot fizetni az alapeljárások felpereseinek abban az esetben, ha kártérítési kereset keretében kérik a sérelem orvoslását.

93 A Bíróság a fent hivatkozott Sutton?ügyben hozott ítéletben ugyan kimondta, hogy az adott

ügyben érintett közösségi irányelv kizárólag azon juttatások megfizetésére biztosít jogot, amelyekre az érintett személynek hátrányos megkülönböztetés hiányában joga lett volna, és a késedelmesen megfizetett juttatások után járó kamatok megfizetése ennek a jognak nem lényegi összetevője. Az alapügyekben azonban pontosan a kamatok azok, amelyekkel az alapeljárások felperesei rendelkeztek volna – ám amelyekkel az egyenlőtlen bánásmód miatt mégsem bírtak –, és amelyek a számukra elismert jog lényegi összetevőjét jelentik.

94 A fent hivatkozott Sutton-ügyben hozott ítélet 23–25. pontjában a Bíróság egyébként megkülönböztette az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy körülményeit a C-271/91. sz. Marshall-ügyben (ún. „Marshall II”-ügy) 1993. augusztus 2-án hozott ítélet (EBHT 1993., I-4367. o.) alapjául szolgáló ügy körülményeitől. Az utóbbi ügyben, amely a hátrányosan megkülönböztető elbocsátással okozott kár megtérítése címén fizetendő összeg után járó kamatokra vonatkozott, a Bíróság kimondta, hogy az elszenvedett kár teljes megtérítésekor nem lehet eltekinteni olyan körülményektől, mint az idő múlása, amely a kártérítés értékét csökkentheti, valamint hogy a kamatfizetés a kártérítés olyan összetevője, amely a ténylegesen egyenlő bánásmód helyreállításához nélkülözhetetlen (a fent hivatkozott Marshall II-ügyben hozott ítélet 24–32. pontja). Ebben az esetben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kamatfizetés a közösségi jog által diszkriminatív elbocsátás esetére előírt kártérítés nélkülözhetetlen összetevője.

95 Az alapügyekben felmerültekhez hasonló körülmények között tehát a kamatok megfizetése nélkülözhetetlen a Szerződés 52. cikkének megsértésével okozott kár megtérítéséhez.

96 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre a következőképpen kell válaszolni:

– amennyiben a valamely tagállamban honos leányvállalat más tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalatának történő osztalékfizetésekor társaságiadóelőleget köteles fizetni, miközben hasonló körülmények között az előbbi tagállamban honos anyavállalatok leányvállalatai olyan adózási formát választhatnak, amelynek következtében mentesülnek e kötelezettség alól, a Szerződés 52. cikke megköveteli, hogy a belföldi illetőségű leányvállalatok és külföldi illetőségű anyavállalataik hatékony jogorvoslati lehetőséggel rendelkezzenek azon pénzügyi veszteség vagy kár megtérítésére, amelyet a leányvállalatok idő előtti adófizetése miatt – az érintett tagállam hatóságainak előnyserzése mellett – elszenvedtek.

– Az ilyen keresetet nem lehet elutasítani pusztán amiatt, hogy a kereset kizárólag azon kamatok megfizetésére irányul, amelyek megfelelnek az idő előtti megfizetett összegek rendelkezésre állásának hiányából eredő pénzügyi veszteségnek.

– Közösségi szabályozás hiányában ugyan az érintett tagállam belső jogrendjének kell meghatároznia az ilyen keresetekre vonatkozó eljárási szabályokat, ideértve a járulékos kérdéseket is, úgymint az esetleges kamatfizetést, azonban ezek a szabályok nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné, illetve nem nehezíthetik meg túlzottan a közösségi jogrend által biztosított jogok érvényesítését.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdésről

97 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adott válasza figyelemmel a harmadik és a negyedik kérdést nem szükséges megválaszolni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdésről

98 Az ötödik kérdésével a nemzeti bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a közösségi jog kizárja-e azt, hogy a nemzeti bíróság elutasítsa vagy csak részben adjon helyt a belföldi

illetés? leányvállalat és annak külföldi illetés? anyavállalata által benyújtott arra irányuló kérelemnek, hogy megtérítést vagy kártérítést kapjanak olyan pénzügyi veszteség esetén, amelyet annak következtében szenvedtek el, hogy a leányvállalatnak id? el?tt kellett megfizetnie a társasági adót kizárólag azon oknál fogva, hogy nem kérelmeztek az adóhatóságnál olyan adózási formát, amely alapján a leányvállalat mentesült volna az el?zetes fizetés kötelezettsége alól, tehát nem vették igénybe a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehet?ségeket annak érdekében, hogy – noha a nemzeti jog mindenképpen kizárta ebb?l az adózási formából a belföldi illetés? leányvállalatokat és azok külföldi illetés? anyavállalatait – a közösségi jogi rendelkezések els?bbségére és közvetlen hatályára hivatkozva vitassák az adóhatóság elutasító határozatát.

99 Az Egyesült Királyság Kormánya szerint – amennyiben a közösségi joggal ellentétesnek bizonyulna azon lehet?ség megtagadása, hogy a külföldi illetés? anyavállalatoknak az Egyesült Királyságban honos leányvállalatai a csoportos adózást választhassák – a megfelelő jogorvoslati eszköz az olyan kereset, amely az állam felel?sségének megállapítására irányul a Bíróság által a fent hivatkozott Brasserie du pêcheur és Factortame egyesített ügyekben hozott ítéletben meghatározott feltételeknek megfelelően. Az Egyesült Királyság Kormánya szerint az ilyen kártérítési keresetekkel szemben hivatkozni lehet arra, hogy az alapeljárások felperesei nem tanúsítottak megfelelő gondosságot, mivel nem kérték a kezdetekkor a csoportos adózási formát, amely lehetővé tette volna, hogy az adóhatóság elutasító határozatát vitassák, továbbá hogy a közösségi jog els?bbségére és közvetlen hatályára hivatkozzanak – többek közt – a lehető legkorábbi el?zetes döntéshozatali eljárás kieszközlése érdekében.

100 Hangsúlyozni kell, hogy ezen érvelést a nemzeti jog elévülési szabálya vagy jogveszt? határid?re vonatkozó szabálya nem támasztja alá.

101 Az Egyesült Királyság Kormánya az álláspontját ugyanis mindenekelőtt a fent hivatkozott Brasserie du pêcheur és Factortame egyesített ügyekben hozott ítélet 84. és 85. pontjára alapozza, amelyben a Bíróság kimondta, hogy a tagállamok jogrendszerében általánosan elfogadott jogelv szerint a károsult személynek, a kárviselés terhének kockázata mellett, ésszer? gondosságot kell tanúsítania a kárenyhítés során, és hogy így a nemzeti bíróság a kártérítés mértékének meghatározása érdekében vizsgálhatja, hogy a károsult személy ésszer? gondosságot tanúsított-e a kár elhárítása vagy enyhítése érdekében, így különösen, hogy a megfelelő időben igénybe vette-e a rendelkezésére álló jogorvoslati lehet?ségeket.

102 Mindenekelőtt utalni kell arra, hogy az alapügyekben el?terjesztettekhez hasonló kérelmek a nemzeti eljárási szabályok hatálya alá tartoznak, és ez utóbbiak az alapeljárások felpereseit különösen arra kötelezhetik, hogy a kár elhárítása vagy enyhítése érdekében ésszer? gondossággal járjanak el.

103 Nem vitás, az Egyesült Királyság adójogi szabályozása az alapügyekben egyértelm?en megtagadta azt, hogy a külföldi illetés? anyavállalatok belföldi illetés? leányvállalatai a csoportos adózást választhassák, és így nem róható az alapeljárások felpereseinek terhére, hogy nem jelezték a csoportos adózás választására irányuló szándékukat. Az el?zetes döntéshozatalra utaló végzések szerint nem vitás, hogy ha az alapeljárások felperesei kérelmezték volna ezt az adózási formát, akkor kérelmüket az „Inspector of Taxes” elutasította volna, mivel az anyavállalatok nem az Egyesült Királyságban honosak.

104 Végül az el?zetes döntéshozatalra utaló végzésekb?l kit?nik, hogy az adóhatóság ilyen elutasító határozata ellen a „Special Commissioners”-höz vagy a „General Commissioners”-höz, és ezután – adott esetben – a High Courthoz lehet fordulni. A kérdést el?terjeszt? bíróság szerint egyrészt ahhoz, hogy az ilyen keresetr?l határozni lehessen, a leányvállalatoknak be kellett volna fizetniük az általuk fizetett összes osztalék után fizetendő ACT-t, másrészt pedig – amennyiben e bíróság helyt ad a keresetnek – a leányvállalatok számára nem térítették volna meg az ACT-t,

mivel az angol jogban nem létezik ilyen visszatérítési jog. Ha a leányvállalatok úgy döntöttek volna, hogy nem fizetik be a kifizetett osztalék után az ACT-t addig, amíg keresetük felől a bíróság nem határoz, az ACT megfizetését tőlük ebben az esetben is követelték volna, mégpedig kamatostól, és adott esetben még bírságot is kiszabtak volna velük szemben, amennyiben magatartásukat – megfelelő kimentés hiányában – gondatlannak minősítették volna.

105 Így tehát az Egyesült Királyság Kormánya az alapügyekben azt rója a felperesek terhére, hogy nem tanúsítottak megfelelő gondosságot, mivel az általuk igénybe vett jogorvoslati eszközökön kívüli egyéb jogorvoslati eszközökkel nem vitatták már korábban a külföldi illetőségű anyavállalatok leányvállalatait valamely adózási elnyitól megfosztó nemzeti rendelkezéseknek a közösségi joggal való összeegyeztethetőségét. Az Egyesült Királyság Kormánya így tehát kifogásolja, hogy az alapeljárások felperesei betartották a nemzeti jogot, és megfizették az ACT-t, anélkül hogy ragaszkodtak volna a csoportos adózáshoz, és nem vették igénybe a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségeket annak érdekében, hogy az adóhatóság elkerülhetetlen elutasítását megtámadják.

106 A közösségi jog közvetlenül alkalmazandó rendelkezései által a magánszemélyekre ruházott jogok gyakorlása lehetetlenné vagy rendkívül nehézé válna akkor, ha e személyeknek a közösségi jog megértésére alapított visszatérítés, illetve kártérítés iránti kérelmeit kizárólag azon okból kellene elutasítani, vagy összegüket leszállítani, hogy e személyek nem kértek engedélyt azon adózási rendszer igénybevételére, amelyből a nemzeti jog kizárta őket, azért, hogy azután az e célra szolgáló jogorvoslati eszközök segítségével megtámadják az adóhatóság elutasító határozatát, hivatkozva a közösségi jog közvetlen hatályára és elsőbbségére.

107 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdésre adandó válasz tehát az, hogy a közösségi jog kizárja azt, hogy a nemzeti bíróság elutasítsa vagy csak részben adjon helyt a belföldi illetőségű leányvállalat és annak külföldi illetőségű anyavállalata által benyújtott arra irányuló kérelemnek, hogy megtérítést vagy kártérítést kapjanak olyan pénzügyi veszteség esetén, amelyet annak következtében szenvedtek el, hogy a leányvállalatnak idő előtt kellett megfizetnie a társasági adót kizárólag azon oknál fogva, hogy nem kérelmeztek az adóhatóságnál olyan adózási formát, amely alapján a leányvállalat mentesült volna az előzetes fizetés kötelezettsége alól, tehát nem vették igénybe a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségeket annak érdekében, hogy – noha a nemzeti jog mindenképpen kizárta ebből az adózási formából a belföldi illetőségű leányvállalatokat és azok külföldi illetőségű anyavállalatait – a közösségi jogi rendelkezések elsőbbségére és közvetlen hatályára hivatkozva vitassák az adóhatóság elutasító határozatát.

A költségekről

108 A Bíróságnál észrevételt előterjesztő Egyesült Királyság Kormánya, illetve a német, a francia, a holland és a finn kormány, valamint a Bizottság részéről felmerült költségek nem téríthetők meg. Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division 1998. október 2-ii végzéseivel hozzá intézett kérdésekre válaszolva a következőképpen határozott:

1) **A Szerződés 52. cikke (jelenleg, módosítást követően EK 43. cikk) kizárja valamely tagállam olyan adójogi szabályozását, mint amilyen az alapügyekben érintett adójogi szabályozás, amely az adott tagállamban honos társaságok számára lehetővé teszi olyan adózási forma választását, amelynek következtében az anyavállalatuknak történő osztalékfizetéskor nem kell társaságiadóelőleget fizetniük, amennyiben anyavállalatuk**

szintén ebben a tagállamban honos, ám nem teszi ezt lehetővé abban az esetben, ha az anyavállalat székhelye más tagállamban van.

2) Amennyiben a valamely tagállamban honos leányvállalat más tagállamban székhellyel rendelkezik? anyavállalatának történő osztalékfizetésekor társaságiadóelőleget köteles fizetni, miközben hasonló körülmények között az előbbi tagállamban honos anyavállalatok leányvállalatai olyan adózási formát választhatnak, amelynek következtében mentesülnek a kötelezettség alól, a Szerződés 52. cikke megköveteli, hogy a belföldi illetőségű leányvállalatok és külföldi illetőségű anyavállalataik hatékony jogorvoslati lehetőséggel rendelkezzenek azon pénzügyi veszteség vagy kár megtérítésére, amelyet a leányvállalatok idő előtti adófizetése miatt – az érintett tagállam hatóságainak előny szerzése mellett – elszenvedtek.

Az ilyen keresetet nem lehet elutasítani pusztán amiatt, hogy a kereset kizárólag azon kamatok megfizetésére irányul, amelyek megfelelnek az idő előtti megfizetett összegek rendelkezésre állásának hiányából eredő pénzügyi veszteségnek.

Közösségi szabályozás hiányában ugyan az érintett tagállam belső jogrendjének kell meghatároznia az ilyen keresetekre vonatkozó eljárási szabályokat, ideértve a járulékos kérdéseket is, úgymint az esetleges kamatfizetést, azonban ezek a szabályok nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné, illetve nem nehezíthetik meg túlzottan a közösségi jogrend által biztosított jogok érvényesítését.

3) A közösségi jog kizárja azt, hogy a nemzeti bíróság elutasítsa vagy csak részben adjon helyt a belföldi illetőségű leányvállalat és annak külföldi illetőségű anyavállalata által benyújtott arra irányuló kérelemnek, hogy megtérítést vagy kártérítést kapjanak olyan pénzügyi veszteség esetén, amelyet annak következtében szenvedtek el, hogy a leányvállalatnak idő előtti kellett megfizetnie a társasági adót kizárólag azon oknál fogva, hogy nem kérelmeztek az adóhatóságnál olyan adózási formát, amely alapján a leányvállalat mentesült volna az előzetes fizetés kötelezettsége alól, tehát nem vették igénybe a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségeket annak érdekében, hogy – noha a nemzeti jog mindenképpen kizárta ebből az adózási formából a belföldi illetőségű leányvállalatokat és azok külföldi illetőségű anyavállalatait – a közösségi jogi rendelkezések elsőbbségére és közvetlen hatályára hivatkozva vitassák az adóhatóság elutasító határozatát.

La Pergola

Wathelet

Edward

Jann

Sevón

Kihirdetve Luxembourgban, a 2001. március 8-i nyilvános ülésen.

R. Grass

A. La Pergola

hivatalvezet?

az ötödik tanács elnöke

*Az eljárás nyelve: angol.